

מעשה המשפט

Marcos y Lety Amiga

Velas: 7:38 pm
Fin Shabat 1: 8:10 pm - R”T: 8:43 pm
Fin Shabat 2: 8:22 pm - R”T: 8:50 pm

Maasé Bet Din

Rab Rafael Harari
חבר בה"ד אמת ומשפט

Mando su voto sin asistir a la junta de condominios, ¿Tiene validez?

Caso: En un edificio había diferentes opiniones sobre la necesidad de remodelar el lobby y la zona de las escaleras. El grupo de vecinos que estaba de acuerdo en remodelar intentó varias veces hablar y exponer su punto de vista al grupo de vecinos que se oponían, pero la respuesta por parte de los opositores siempre fue la misma “no estamos interesados en escuchar sus argumentos, no queremos la remodelación”.

El administrador citó a todos los vecinos a una junta para votar y decidir sobre la remodelación, por cuanto que varios vecinos no pudieron asistir a la junta, mandaron su opinión por escrito. La votación la ganó el grupo de vecinos que se oponía a la remodelación.

Después del resultado los vecinos que querían remodelar se quejaron con el administrador por dos motivos, 1. Los opositores no escucharon sus argumentos y puede que de haberlos escuchado hubieran cambiado de opinión. 2. Varios vecinos no asistieron a la cita y por ende toda la votación no tenga validez aunque mandaron su opinión por escrito.

El administrador decidió consultar con un Dayan para ver cómo proceder.

Pregunta: ¿en una votación vecinal tienen que escuchar los vecinos los argumentos de los demás? ¿es necesario que todos los vecinos estén presentes a la hora de votar?

Respuesta: Es cierto que dentro de un Bet Din es necesario que todos los Dayanim escuchen y analicen los argumentos de los demás, ya que de no ser así puede que no esté tomando en cuenta un detalle importante el cual puede influir para poder llegar a la verdad del juicio (ע"י סנה"ל. שו"ע חו"מ סי' י"ח סמ"ע ס"ק די ונתה"מ ס"ק ב').

Sin embargo, esto es únicamente dentro de un Bet din ya que la finalidad del din Torá es dar un veredicto verdadero, a diferencia de cualquier votación que se realiza para conocer la opinión de la mayoría del público, que la finalidad no es saber cual es la verdad, ya que cada quien opina y vota según sus intereses, por ejemplo si en el tema a discutir es si impermeabilizar, puede que los vecinos de los pisos altos opinen que si, ya que hay goteras en los techos que les afectan en sus viviendas, a diferencia de los vecinos que habitan en los pisos bajos que opinarán que por el momento no es necesario, cada quien opinó según su interés y se hará lo que la mayoría quiera. Por lo tanto, el no escuchar los argumentos del otro grupo no es motivo para cancelar la votación.

De igual manera, siendo que la finalidad únicamente es saber la opinión de la mayoría, no es necesario que estén todos presentes y basta con que los que no pudieron asistir hagan saber lo que opinan, y de no ser así, su voto será nulo, a menos que haya dentro del edificio una cláusula que el vecino que no asista no podrá votar, ya que este tipo de votación están expuestas a la decisión de los integrantes.

A pesar de todo, está mencionado en el libro Mishpeté Hatorá que si alguno de los vecinos compra el voto de su compañero, en ese caso la votación será nula, ya que la votación está hecha de manera que todos expongan su opinión más no que esté manipulada por alguien mas.

Halaja Lemaasé

Pregunta: ¿Cuales son las deudas que se cancelan en Shemitá? ¿Acaso todas las deudas son canceladas en caso de no hacer el Prozbol, o hay alguna excepción.

Respuesta: ciertamente hay deudas las cuales no son canceladas y otras que sí, he aquí unos ejemplos.

1. Toda deuda ya sea con o sin Shtar (documento) se cancela al término de la Shemitá, entrando el año 8. Y aún cuando el Shtar tiene Ajarayut Nesajim (posibilidad de arrendamiento para cobrar la deuda) también esa deuda es cancelada (חזו"ע פ"רובול ע"מ ט'). Por lo tanto sería necesario hacer un Prozbol para poder cobrar dichas deudas.

2. Sin embargo, únicamente deudas las cuales su fecha de pago son antes de que termine el año de Shemitá, y no se alcanzaron a pagar por cualquier motivo, son

canceladas, pero si el préstamo de un inicio estaba programado para pagarse en 5 años, ese tipo de deudas no son canceladas en Shemitá. Por lo tanto, el que prestó a mediados de Elul sin haber especificado una fecha de pago, ya que Stam préstamo es por 30 días, es como si se especificó la fecha de pago dentro de un mes, de tal manera que está deuda tampoco es cancelada (חזו"ע ש"ם ע"מ כ"א).

Aun así escribió el Ben Ish Jay que para cumplir la Mitzvá de anular las deudas, hay que prestar a un compañero una cantidad mínima y especificar que le está prestando con fecha de pago antes de Rosh Hashaná y no cobrar la deuda, y de tal manera cumplir por lo menos con una deuda la Mitzvá de *Lo Igos*, (no cobrar las deudas).

Todavía estás a tiempo de hacer tu Prozbol.

Maasé Sheaya

Decisión para toda la vida

Moty había crecido con una educación secular, estaba por casarse pero tenía un dilema frente a él, su novia era mayor que él por 6 años, puede que no sea mucho pero cuando la mujer es mayor a tan temprana edad la diferencia es significativa, al final decidió casarse con ella para no hacerla sentir mal, ya que después de todo habían hecho muy buena relación.

Con el tiempo su esposa empezó a acercarse a la religión y al cumplimiento de las Mitzvot. Su motivación por la Torá empujó a Moty para que empiece a estudiar Torá y cumplir Mitzvot. Después de 10 años, decidieron que necesitaban un lugar para poder vivir donde haya más Torá, y poder educar a sus hijos por ese camino.

De pronto, una propuesta se les presentó, estaban por abrir un Kolel en una ciudad alejada en los Estados Unidos, con la finalidad de crear una nueva Kehilá, el plan era que el esposo estudiaría en el Kolel y la señora tendría que trabajar por afuera para ganar un extra y sustentar a la familia. La propuesta les llamó la atención y fueron a un nuevo destino. Ahí Moty se fue superando en sus estudios y ya casi era un Abrej de tiempo completo. Un día el principal Torem del Kolel avisó que si las familias de la comunidad no apoyan para mantener el Kolel dejará de donar. En vista de que no hubo respuesta el Torem se fue y dejó de donar. Los Abrejim poco a poco se fueron yendo a buscar otro lugar.

Moty junto con otro Abrej más fueron los únicos que se quedaron, prácticamente ya no había lo que hacer, cada quien estudiaba solo, hasta que un día Moty se soltó a llorar y le pidió a Hashem, "por favor ayúdame, quiero estudiar, tu bien sabes que tengo propuestas para trabajar, pero quiero seguir en el Kolel todo el día, ayúdame".

Unos días después citó un abogado a la esposa de Moty para notificarle que su tío acababa de morir y les dejó varios millones de dólares como herencia. Lo curioso era que ese tío había perdido relación con ellos cuando hicieron Teshubá, y extrañamente los heredó.

Después de todo, Moty pensó "quién sabe qué hubiera sido de mí, si no me hubiera casado con mi esposa, si la hubiera dejado porque era mayor, quien me hubiera acercado a la Torá y de donde íbamos a sacar manutención para toda la vida.

בענין גדר שני ימים של ראש השנה

איאת במסי ביצה בדף ד'; "אתמר שני ימים טובים של ראש השנה רב ושמואל דאמרי תרוייהו נולדה בזה אסורה בזה".

ופרש"י ד"ה אסורה בזה, "שהם ודאי חוק קבוע להיות כיום ארוך מזרובנן, שמתחילה לא מחמת ספק התחילו לעשותן", והיינו שראש השנה לא היו עושים שני ימים טובים כמו בשאר יו"ט מספק אלא מתחילה תיקנו לעשות אותם כיום ארוך.

הביאו ראיה לזה, "דתנן בראשונה היו מקבלין עדות החדש כל היום (כולו), פעם אחת נשתהו העדים לבא ונתקלקלו הלויים בשיר התקינו שלא יהיו מקבלים את העדים אלא עד המנחה ואם באו עדים מן המנחה ולמעלה נוהגין אותו היום קדש ולמחר קדש".

והיינו שכל שנה היו מתחילים יו"ט של ר"ה בליל ל' של אלול שמתאחר ביום יבואו העדים ויקדשו את החדש ונמצא שהוא יום א' של תשרי שהוא ראש השנה, וכל היום היו מקבלים את העדים לעשות את יום ל' של אלול יום א' של תשרי, בדרך כלל העדים באו לאחר הקרבת קרבן תמיד של שחר קודם התמיד של בין הארבעים ונמצא שקידשו את יום ל' אלול להיות ר"ה, אולם פעם אחת העדים איחרו לאחר הקרבת תמיד של בין הארבעים והלויים כיון שראו שלא באו עדים אמרו שיר של חול תמיד של בין הארבעים ונמצא שקידשו את היום ואמרו שיר של חול, לכן תיקנו שאין מקבלים עדים אלא עד הקרבת הקרבן ואם לא באו קדשו ממילא את יום ל"א אלול להיות א' תשרי, ואף שכבר קידשו להיות ר"ה למחר מ"ג גמרו את היום הל' של אלול בקדושה ולא זלזלו בו, ומכאן מוכח ששני ימים של ר"ה שהיו עושים בב"ד באופן שלא באו עדים קודם מנחה היו בגדר יום ארוך דאם היו מספק, לאחר שלא באו עדים קודם מנחה ובין כה מחר יהיה קודש מדוע המשיכו בקדושת יום הל' של אלול אע"כ דכיום ארוך עשו אותו חכמים, ולכן ביצה שנולדה בזה אסורה בזה.

ממשיכה הגמ', "אמר רבה מתקנת רבן יוחנן בן זכאי ואילך ביצה מותרת, דתנן משהרב בית המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי שיהו מקבלין עדות החדש כל היום", והיינו שר"י החזיר הדבר ליושנו לקבל עדות החדש כל היום וממילא עשו שני ימים טובים רק מספק היכא שלא באו העדים קודם הערב אבל אם באו בו ביום קידשו אותו גם לאחר המנחה.

ומשיכה הגמ', "אמר ליה אביי והא רב ושמואל דאמרי תרוייהו ביצה אסורה, אמר ליה אימנא לך אנא רבן יוחנן בן זכאי ואת אמרת לי רב ושמואל, ולרב ושמואל קשיא מתניתין, לא קשיא הא לן והא להו", ופרש"י שאף לאחר תקנת ריב"ז ביצה מותרת רק לבני ישראל שעושים יום אחד אבל לבני הגולה שעדיין היו עושים שני ימים כתקנה ראשונה לא מספק היה לכן ביצה שנולדה בזה אסורה בזה.

אולם "רב יוסף אמר אף מתקנת רבן יוחנן בן זכאי ואילך ביצה אסורה מאי טעמא הוי דבר שבמנין וכל דבר שבמנין צריך מנין אחר להתירו".

נמצא שגם לאחר תקנת ריב"ז נחלקו רבה ורב יוסף האם ביצה שנולדה בזה מותרת או עדיין אסורה אף לבנ".

הגמ' בדף ה': מביאה דעת רבא בענין שסבר כר' יוסף שביצה אסורה גם לאחר תקנת ריב"ז אבל מטעם אחר, "רבא אמר אף מתקנת רבן יוחנן בן זכאי ואילך ביצה אסורה, מי לא מודה רבן יוחנן בן זכאי שאם באו עדים מן המנחה ולמעלה שנהגין אותו היום קדש ולמחר קדש".

ופרש"י שתקנת ריב"ז היתה רק לענין קבלת העדות כלומר שחזר הדבר ליושנו שמקבלים עדות גם לאחר המנחה, אולם לענין לעשות שני ימים טובים לא בטל התקנה ואפי' אם באו עדים קודם החשיכה לאחר מנחה עושים שני ימים טובים, ואף שיום א' של

תשרי לא יהיה אלא יום א' של ר"ה מ"מ לא בטל התקנה לעשות שני ימים טובים וכתקנה ראשונה שהיו בגדר יומא אריכתא, וז"ל, "מי לא מודה כו', אף על גב דתקן לקבל עדות החדש כל היום להיות מונין למועדות מן הראשון, ואפילו באו עדים לאחר המנחה, אבל מלעשות יום טוב שני לא נעקרה תקנה ראשונה ממקומה".

אבל התוס' חולקים עליו והקשו עליו "מנין ליה הך סברא דתקינן לענין מועדות לחוד הא לענין יו"ט הוי יום שני נמי קדוש וא"כ תהא הביצה אסורה, ואימא כיון שהתקין שיהו מקבלים כל היום א"כ כשהיו עושים שני יו"ט הם מספק ושתי קדושות נינהו וביצה מותרת", כלומר מנין לנו לומר שתקנת של ריב"ז היה רק לענין קבלת העדות ולא לענין ביטול ביו"ט אולי ג"כ ביטל תקנת של עשיית שני ימים טובים כיום ארוך והיו עושים שני ימים רק מספק כשלא באו עדים עד לאחר חשיכה.

לכן פ"י התוס' כפי' ר"ח שגרוס מי לא מודה כו' "דהכי פ"י שאם לא באו עדים עד סמוך לחשיכה ומיד החשיך ולא היה שהות ביום כדי לקבל עדותם ומ"מ הוי יכולין לעשות מעט מלאכה ולא היו עושים אלא קדושה א' נגהו, והא דאמר התקינו שיהו מקבלין עדותן כל היום היינו היכא דבאו עדים ביום או קודם המנחה או לאחר מיד, והשאת דאית להכי אין למחוק גרסת הספרים אם באו עדים וכו' כדפי", כלומר ביצה שנולדה אסורה בזה גם לאחר תקנת ריב"ז כי אף שהיו מקבלים עדות החדש כל היום מ"מ אם באו סמוך לחשיכה ואין כבר זמן לקבל עדותם ולעשות יום ל' של אלול יום א' של תשרי מ"מ לא היו מבטלים את קדושת יום א' אלא המשיכו אותה וע"כ כי כיום ארוך תקנו ולא מספק.

נמצא דנחלקו רש"י ותוס' בכה"ג שבאו עדים לאחר המנחה ויש שהות ביום לקבל עדותם האם עשו ג"כ יו"ט שני, לדעת רש"י כן, ולכן מוכח מזה שהוא כיום ארוך, אבל התוס' סוברים שבכה"ג אין שום סברה לעשות יו"ט שני שהרי כבר הוקדש יום הראשון, לכן פ"י שעשו יו"ט שני בכה"ג שבאו העדים לאחר מנחה ואין כבר שהות לקבלם ומזה מוכח שהוא כיום ארוך.

ויעו' ברי"ף ב: דפה"ר "ואסיקנא [דף ה:]: רבא אמר אף מתקנת רבן יוחנן בן זכאי ואילך ביצה אסורה מי לא מודה רבן יוחנן בן זכאי שאם באו עדים מן המנחה ולמעלה שנהגין אותו היום קדש ולמחר קדש, אלא קדושה אחת היא וביצה אסורה בתרוייהו, ושמעין מיהא דבני ארץ ישראל צריכי למעבד שני ימים טובים של ר"ה, וכוונתו הוא שמזה שאף בארץ ישראל במקום שהיו הב"ד היו עושים שני ימים טובים של ר"ה א"כ מוכח מזה שגם בני" צריכים לעשות שני ימים של ר"ה.

והשיג עליו הבעה"מ, "שמעי' מינה דבני א"י מחייבי למעבד שני ימים טובים של ר"ה ואין לנו שום ראיה מדברי רבא על מה שכתב שלא נאמרו דברי רבא אלא בזמן שהיו מקדשין ע"פ הראיה אבל בדורות הללו מאחר שהותקן סדר העיבור ע"פ המנהג שנהגו בידינו הרי חזרה כל א"י להיות כבית הועד שאין להם ספק בקדושת היום ואינן חייבין לשמור כ"א יום אחד בין בר"ה בין בשאר ימים טובים וכן נהגו לעשות בא"י כל הדורות שהיו לפנינו עד עתה חדשים מקרוב באו לשם מחכמי פרויבניצ'אה והנהיגום לעשות שני ימים טובים בר"ה על פי הלכות הרי"ף ז"ל וכן כתב ה"ר אפרים ז"ל כמו שכתבנו אנו ונמצא בשאלה למר רב נסים ז"ל מלפני רבינו האי גאון ז"ל למה אמר אדונינו כי בני ארץ ישראל תופסין ר"ה שני ימים הלא אנו רואים עד עתה שאין תופסין אלא יום אחד", מבוואר בדברי הבעה"מ שכל מה שהיו עושים שני ימים טובים בארץ ישראל הוא רק בזמן שהיו מקדשין ע"פ הראיה אולם עתה שמקדשין ע"פ חשבון א"כ ארץ ישראל הוא כבית הועד והוסיף הב"ה בהג' פ' כבית הועד כשבאו העדים קודם המנחה שאין עושים אלא יום אחד, ולכן הסיק הבעה"מ דלא כהרי"ף ואין לעשות לבני" בראש השנה אלא יום אחד בלבד.

וכן הביא הרא"ש פ"א סי' ד', "וש"מ דבני ארץ ישראל צריכין למעבד שני ימים טובים של ר"ה ורבינו אפרים תלמידו נחלק עליו וכתב דהני מילי בזמן שהיו מקדשין על פי הראיה. אבל עכשיו שאנו סומכין על סוד העיבור חזר כל ארץ ישראל להיות בית הועד שאין להן ספק בקדושת היום ואין להם לשמור אלא יום אחד".

ונחלקו הראשונים לבאר פלוגתא זו, הרמב"ן במלחמות כתב "שבזמן שהיו מקדשין על פי הראיה היו כולן עושים ב' ימים חוץ ממקום הועד, והיו תופסים אותם בקדושה אחת שמא באו עדים מן המנחה ולמעלה, נמצאת תקנה זו שהוטלה עליהם לעשות שני ימים בר"ה מוחזקת ביום בקדושה אחת שכן בית הועד עצמו אם לא באו עדים עד השני, ביצה אסורה להם שהרי אשתקד שבאו מן המנחה ולמעלה היתה אסורה וכל זמן שעושים ב' ימים קדושה א' היו נוהגין בהם", מבוואר שודאי בזמן שהיו מקדשין ע"פ הראיה היו בני חו"ל עושים ב' יו"ט לא מספק אלא כיום ארוך כיון שאפי' בבית הועד בב"ד אם לא באו עדים ביום א' היו עושים ב' ימים כיום א' ארוך, ולפ"ו מסביר הרמב"ן, "וכיון שכן מעתה נלמוד שאפילו לאחר שלמדו סדרי העיבור צריכין הם לעשות ב' ימים, שלא משום ספק היו נוהגין בהן בתחלה אלא קדושה אחת הותקנה עליהם וכל היכא דקדושה אחת אף על גב דהדר ידעינן בקביעא דירחא עבדינן תרין יומי כדאמרן לעיל כותיה דר' אסי מסתברא וכו' זו היא ראייה של רבינו זכורנו בברכה" והיינו שגם שלאחר שמקדשין ע"פ חשבון מ"מ לא בטלה התקנה לעשות ב' יו"ט כיום ארוך שהרי לא מפני הספק עשו אותם לכן גם כשאין לנו ספק צריכים לעשות שני יו"ט.

אולם סברת הבעה"מ ורבינו אפרים שחלקו על הרי"ף הוא, "הה"ר אפרים ז"ל תלמידו סבר שלא הותקנה עליהם תקנה לעשות שני ימים בקדושה אחת אלא צריכין לעשות שני ימים מספק ולנהוג בהן קדושה אחת מספק משום חשש שמא באו עדים מן המנחה ולמעלה וכיון שאינו אלא משום ספק עכשיו נתבטל הכל במנין המתקן סדר העיבור", והיינו שסברת החולקים על הרי"ף הוא שגם כשהיו מקדשים ע"פ הראיה לאחר החורבן לא היו עושים שני יו"ט שני ארוך אלא שני ימים מספק וא"כ עתה שמקדשין ע"פ הראיה לנו ספק כלל אין לעשות אלא יום א' בלבד, ולפ"ו סיים הרמב"ן שלדעתם ביצה שנולדה בזה מותרת בזה כי חול גמור הוא.

אולם הרא"ש שם ביאר סברת הרי"ף באופן אחר, "וא"ת כיון דבקיאינן בסוד העיבור לפעול לא יארע לנו דבר זה שנצטרך לעשות שני ימים טובים ר"ה. כי אי בקיאינן בסוד העיבור וקובעינן ר"ה על פי החשבון ביום שהעדים ראוין לבא. א"כ מהאי טעמא תהא ביצה מותרת. אלא ודאי מדאסר רבא ביצה לבני דורו שהיו בקיאינן בסוד עיבור אלא טעמא דידיה מדביצה אסורה בזמן שמקדשין על פי הראיה מטעמא דקאמר גם בזמן שאין מקדשין נמי אסורה. כדאמרין (לעיל ד:): בשני ימים טובים של גליות הזהרו במנהג אבותינו דלמא גזרי גזירה ואתי לקלקולי. וזה הטעם עצמו שייך למימר בשני ימים טובים של ר"ה בארץ ישראל", מבוואר שטעמו של הרי"ף אינו משום שלאחר החורבן היה התקנה לעשות שני יו"ט כיום ארוך וכמש"כ הרמב"ן אלא באמת רק בזמן הבית שלא היו מקבלים עד מנחה היה התקנה לעשות שני ימים כיו"ט ארוך אבל לאחר חורבן שקבלו עדות כל היום בתקנת ריב"ז ע"כ השני יו"ט היו רק מחמת ספק אלא דמ"מ רבא אסר את הביצה שנולדה בזה מחמת התקנה ראשונה שאסרו את הביצה וכמנהג אבותיו, ולפי טעם זה יש לעשות ג"כ שני ימים של ר"ה כמנהג אבותיו.

נמצא לפ"ו שנהלקו גדולי הראשונים האם בני" צריכים לעשות שני ימים של ראש השנה והמנהג הוא לעשותם. ועוד מבוואר שמה שעושים שני ימים של ראש השנה אינו דבר מוסכם שזה משום שהוא יומא אריכתא אלא אפשר שעדיין הוא מחמת ספק וכיו"ט שני של גליות

	DINÉ TORÁ Comuníquese al cel. (+52) 55 3214 4312	SERVICIOS Contrato de renta, venta, preventiva, inversión, sociedad, testamentos, Heter Iská otros.	ASESORÍA Consultas telefónicas, citas, pregunta.	CONTACTANOS Cel. (+52) 55 3214 4312 Email: Betdinemetumishpat@gmail.com Dirección: Moliere 128, Polanco, CDMX
Para recibir el Alón escribenos a: alonmaaschamishpat@gmail.com o descargalo en https://www.dirshu.co.il/category/עולנים/מעשה-המשפט				